Súd:	Okresný súd Trenčín
Spisová značka:	14C/236/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3111226814
Dátum vydania rozhodnutia:	02. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Milina Jánošková
ECLI:	ECLI:SK:OSTN:2015:3111226814.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Milinou Jánoškovou v právnej veci žalobcu T. T., nar. XX.XX.XXXX, občana SR, bytom v T. I., X. č. XXXX, právne zastúpeného JUDr. Ondrejom Krempaským, advokátom so sídlom v Bratislave, Račianska č. 66 proti žalovanému Slovenská republika- zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava o náhradu škody, takto

r o z h o d o l :

I. Konanie v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 28.556,73€ s a z a s t a v u j e.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 1.583,16€ s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 1.583,16€ od 11.1.2012 až do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšnej časti s a žaloba z a m i e t a.

IV. Žalobca j e p o v i n n ý zaplatiť žalovanej náhradu trov konania vo výške 34,33 € na účet žalovaného, vedený v Štátnej pokladnici číslo účtu U XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, U. (BIC) kód: U. do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa konečným návrhom, podaným na tunajšom súde dňa 02.11.2011 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na náhradu škody vo výške 4.836,08€ spolu s úrokom z omeškania 9,5% ročne od 01.01.2009 (uplatnených odo dňa nasledujúceho po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody) do zaplatenia a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,-€. Svoj návrh odôvodnil tým, že uznesením Prezídia PZ, Úradu proti korupcii, odbor boja proti korupcii, Stred X. X. zo dňa 20.2.2004 č. SJP-XX/OVOZTČ-BB-XXXX bolo voči nemu vznesené obvinenie pre pokračovací trestný čin nedovoleného prekročenia štátnej hranice podľa § 171a ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona a pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona. Následne na to bol uznesením Okresného súdu O. zo dňa 21.2.2004, č.k. 3Tp 20/2004 z dôvodu podľa § 67 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku vzatý do väzby, pričom väzba začala dňom 20.2.2004. Vo väzbe bol až do dňa 7.1.2005 t.j. 323 dní. Uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 4.11.2008 č. P./X GV XXX/XX bolo trestné stíhanie voči jeho osobe podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavené, pretože bolo nepochybné, že sa nestali skutky, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie. V dôsledku toho prijal záver, že sa voči nemu viedlo nezákonne trestné stíhanie a nezákonne bol zbavený svojej osobnej slobody, čo mu spôsobilo ujmu v rodine. Z uvedených dôvodov si uplatnil majetkovú ujmu titulom ušlej mzdy za obdobie strávené vo väzbe vo výške 4.836,08€ (145.6925,-Sk) a nemajetkovú ujmu titulom ochrany osobnosti podľa ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka vo výške 50.000,-€. V dôsledku trestného stíhania bolo zasiahnuté aj do majetkovej sféry žalobcu, keď v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním bol prepustený zo služobného pomeru rozhodnutím riaditeľa Colného úradu O. č.j. XXXX-XXX-X/XXXX zo dňa 8.3.2004

s odôvodnením :“ Menovaný colník svojím konaním, spočívajúcom v aktívnej činnosti v súvislosti s podozrením z páchania trestnej činnosti, narušil vážnosť colnej správy a ohrozil dôveru k colnej správe, čím konal v rozpore so základnými povinnosťami ustanovenými v § 44 ods.3 písm.g/ zákona a zároveň porušil služobnú prísahu, ktorej zloženie v zmysle ust. § 17 ods.2 zákona potvrdil svojím podpisom.“ Žalobca tak prišiel v dôsledku vzneseného obvinenia o pravidelný služobný plat, na pôvodnú pracovnú pozíciu sa už nemohol vrátiť a keď sa neskôr zamestnal, mal nižší plat o 1.176,-Sk mesačne a bol toho názoru, že pri rozhodovaní o jeho prepustení zo služobného pomeru tak riaditeľ colného úradu ako aj súdy porušili prezumpciu neviny. Postupom polície bolo zasiahnuté do jeho občianskej cti, v súvislosti so spôsobom, akým bol zadržaný dňa 20.2.2004 a následným vvkonaním domovej prehliadky, ktoré bolo načasované na obdobie, keď obyvatelia obce odchádzajú do zamestnania a deti do školy. V konečnom dôsledku colné orgány túto akciu rozsiahlym spôsobom propagovali v médiách (noviny, televízia) a napr. v Novom čase bola uverejnená fotografia, na ktorej je zachytené auto žalobcu a a on, ležiaci spútaný na zemi. Aj keď bolo zverejnené len krstné meno žalobcu a počiatočné písmeno jeho priezviska, pre negatívnu publicitu jeho osoby ho všetci ľudia z dediny, širokého okolia, blízka či vzdialená rodina ležiaceho na zemi spoznali. To, že bol žalobca zadržaný v obci, kde býva a v jej rýchlo rozšírilo a vznikali rôzny fámy, napr. že pri domovej prehliadke sa našlo u žalobcu veľké množstvo peňazí, cigariet, drog a pod., čo musela manželka žalobcu ako učiteľka v škole následne vyvracať aj tým, že predložila riaditeľke školy záznam o vykonaní domovej prehliadky. Niektorí rodičia žiakov v škole mali následne obavy o bezpečnosť svojich detí a morálne pôsobenie manželky žalobcu na ich deti. Zadržanie žalobcu sledovali nielen obyvatelia obce, ale aj jeho vtedy 10 ročný syn, manželka žalobcu a jeho matka, a dnes už nebohá matka žalobcu dostala srdcový kolaps a musela byť v lekárskej starostlivosti. Deti žalobcu boli v škole vystavené posmeškom zo strany spolužiakov a boli označovaní za zlodejov a vagabundov a pod. ,čo ťažko znášali a odmietali navštevovať školu. Tieto fámy sa rozniesli po okolí, v dôsledku čoho žalobca nemohol na Slovensku nájsť prácu. Žalobca utrpel psychické traumy aj počas výkonu väzby, z podmienok, v ktorých sa nachádzal a z toho, že bol na cele osobou, v tom čase obvinenou z viacnásobnej vraždy. Žalobca aj jeho rodina psychicky trpeli nielen počas jeho väzby a trestného konania ale trpia aj naďalej, lebo do ich života sa už nikdy nevráti taká pohoda, aká bola pred začatím trest. stíhania. V očiach verejnosti zostane jeho meno poškodené a je nepochybné, že zásah do osobnostných práv žalobcu v dôsledku jeho trestného stíhania nastal a vyvolal závažné následky v postavení žalobcu v spoločnosti, zamestnaní, v pracovnom aj rodinnom živote. Jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola podaná na Ministerstvo spravodlivosti SR dňa 30.12.2008. Prípisom zo dňa 18.5.2010 mu ministerstvo oznámilo, že jeho žiadosti bolo v zmysle ust. § 1 ods.1 zák.č. 58/1969 Zb. čiastočne vyhovené; a to v časti priznania náhrady škody za trovy obhajoby v uvedenej trestnej veci v sume 3.488,61€ (105.098,-Sk) a vo zvyšku náhrady ušlého zárobku v sume 4.836,09€ (145.692,-Sk) a náhrady nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške 21.443,27€ (646.000,-Sk) mu vyhovené nebolo. Náhrada ušlého zárobku za väzbu mu nebola priznaná výlučne z dôvodu nepreukázania náhrady škody, spočívajúcej v tom, že nepredložil doklady o čistom príjme žalobcu pred vzatím do väzby a náhrada nemajetkovej ujmy nebola priznaná z dôvodu, že to zákon č. 58/1969 Zb. v tom čase neumožňoval. Vzhľadom na uvedené sa obrátil so žalobou na súd. Dňa 14.9.2015 vzal žalobca návrh v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 28.556,73€ späť a žiadal konanie zastaviť, pretože si uplatnil nárok v rozsahu, ktorý v tejto časti nebol predbežne prerokovaný.

Žalovaný považoval nárok za nedôvodný a žiadal ho v celom rozsahu zamietnuť. Nárok na náhradu ušlej mzdy považoval za premlčaný pre uplynutie premlčacej doby, ktorú treba počítať od právoplatnosti zastavenia trestného stíhania, k tomu lehota 1 rok a 6 mesiacov, podľa § 23 Zák. č. 58/1969 Zb. Pokiaľ ide o uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy namietol nedostatok vecnej pasívnej legitimácie, čo už riešil NS SR v konaní sp.zn. 3Cdo/201/2001. Ďalej namieta taktiež premlčanie pretože už uplynula 3 ročná premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom on má za to, že 3 ročná premlčacia doba sa na uplatnený nárok nevzťahuje, vzťahuje sa jednoročná + 6 mesiacov.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, vypočul svedkov Mgr. Q. O., Y. T., T. K., Y. L., a G. T., oboznámil pripojené spisy Okresného súdu O. sp.zn. 3Tp 20/2004, 3Tp 94/2004, 3Tp 112/2004, spisu tun. súdu 22C/69/2011, uznesenie VII Gv 147/04-166 zo dňa 7.1.2005, ČVS:SJP-30/OVOZTČ-BB-2003 zo dňa 20.2.2004, uznesenie VII/XGv XXX/XX-XX zo 4.11.2008 s doručenkou, rozhodnutie č.j. XXXX-XXX-X/XXXX, uznesenie Krajského súdu v O. XXS/XX/XXXX-XX zo dňa 25.8.2010, sťažnosť žalobcu podanú na ESĽP, ústavnú sťažnosť žalobcu, oznámenie Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 18.5.2010 č. XXXXX/XX-XXX/X, zápisnicu o vykonaní domovej prehliadky, príkaz na domovú prehliadku, správy o príjme žalobcu a zistil tento skutkový stav veci :

dňa 20.2.2004 bolo voči žalobcovi na základe uznesenia L. PZ, Úradu proti korupcii, odbor boja proti korupcii, Stred X. X. č. U.-XX/OVOZTČ-BB-XXXX vznesené obvinenie pre pokračovací trestný čin nedovoleného prekročenia štátnej hranice podľa § 171a ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona a pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona. Nebolo preukázané, či žalobca proti predmetnému uzneseniu podal sťažnosť. Následne dňa 21.02.2004 Okresný súd O. uznesením č. k. 3Tp 20/2004 rozhodol o jeho vzatí do väzby z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Proti predmetnému uzneseniu žalobca podal sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v O. na neverejnom zasadnutí dňa 25.3.2004 v konaní sp.zn. 1Tpo 8/2004, a to tak, že sťažnosť zamietol. Dňa 06.07.2004 si podal žalobca žiadosť o prepustenie z väzby; o tejto žiadosti rozhodol Okresný súd O. dňa 3.8.2004 v konaní sp.zn. 3Tp 94/2004 a to tak, že žiadosť zamietol. Proti predmetnému uzneseniu žalobca podal sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v O. na neverejnom zasadnutí dňa 2.9.2004 v konaní sp.zn. 3Tpo 85/2004, a to tak, že sťažnosť zamietol. Dňa 6.8.2004 podal okresný prokurátor žiadosť o predĺženie lehoty väzby; o tejto žiadosti rozhodol Okresný súd O. dňa 9.8.2004 v konaní sp.zn. 3Tp 112/2004 a to tak, že predĺžil lehotu väzby u žalobcu do 20.2.2005. Proti predmetnému uzneseniu žalobca sťažnosť nepodal. Žalobca bol z väzby prepustený až dňa 7.1.2005. Dňa 04.11.2008 na základe uznesenia Úradu špeciálnej prokuratúry č. VII/X Gv XXX/XX-XX bolo trestné stíhanie voči jeho osobe podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavené, pretože bolo nepochybné, že sa nestali skutky, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie, rozhodnutie bolo doručené žalobcovi dňa 12.11.2008. Žalobca podal na Ministerstvo spravodlivosti SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody dňa 30.12.2008. Dňa 18.5.2010 ministerstvo navrhovateľovi oznámilo, že jeho žiadosti čiastočne vyhovelo a nahradilo škodu na trovách obhajoby.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, upravuje zákon č. 514/2003 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2004; podľa ustanovenia § 27 ods. 2 cit. zákona zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi. Tým predpisom je zákon č. 58/1969 Zb. v znení neskorších predpisov.

V konaní bolo medzi účastníkmi sporné, či nárok navrhovateľa bol vznesený a uplatnený iba z dôvodu nezákonnej väzby alebo nielen z tohto dôvodu, ale aj z dôvodu nezákonnosti rozhodnutia orgánu štátu. Súd dospel k záveru, že žalobca si žalobou na súde uplatnil svoj nárok na náhradu škody z oboch týchto dôvodov jednak preto, že sa voči nemu viedlo trestné stíhanie a bol zbavený osobnej slobody, ale aj z dôvodu postupu štátnych orgánov voči jeho osobe mu spôsobená škoda stratou zamestnania a zásahom do osobnostných práv.

1) škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím - rozhodnutím o vznesení obvinenia zo dňa 20.2.2004

Nárok na náhradu škody z dôvodu nezákonného rozhodnutia, ktorým má byť rozhodnutie o vznesení obvinenia zo dňa 20.2.2004 sa bude spravovať zákonom č. 58/1969 Zb., nakoľko bolo vydané ešte pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z. t.j. pred dňom 1.7.2004.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 3 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom ak nejde o prípady hodné osobitného zreteľa, možno nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím priznať len vtedy, ak účastník využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť.

Podľa § 22 ods.3 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie.

V zmysle citovaného ustanovenia § 3 je podmienkou na priznanie nároku na náhradu škody voči štátu skutočnosť, že voči nezákonnému rozhodnutiu účastník využil možnosť podať odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť. Z listinných dôkazov predložených žalobcom nevyplýva, že žalobca proti predmetnému rozhodnutiu (uzneseniu o vznesení obvinenia) podal opravný prostriedok, a preto jeho nárok z titulu nezákonného trestného stíhania resp. nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia mu nemôže byť priznaný. Súd preto návrh žalobcu na náhradu škody z tohto titulu zamietol ako nedôvodný.

2) škoda spôsobená rozhodnutím o väzbe

Žalobca bol v rámci vyššie uvedeného trestného konania vzatý do väzby, a to na základe uznesenia Okresného súdu Trenčín zo dňa 21.2.2004, č.k. 3Tp 20/2004, z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Dňa 6.7.2004 podal žalobca žiadosť o prepustenie z väzby; o tejto žiadosti rozhodol Okresný súd O. dňa 3.8.2004 v konaní sp.zn. 3Tp 94/2004 a to tak, že žiadosť zamietol. Dňa 6.8.2004 podal okresný prokurátor žiadosť o predĺženie lehoty väzby; o tejto žiadosti rozhodol Okresný súd O. dňa 9.8.2004 v konaní sp.zn. 3Tp 112/2004 a to tak, že predĺžil lehotu väzby u žalobcu do 20.2.2005. Žalobca bol z väzby prepustený až dňa 7.1.2005.

V tomto prípade bolo medzi účastníkmi sporné, aký právny predpis sa vzťahuje na nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, či ide o zákon č. 58/1969 Zb. alebo zákon č. 514/2003 Z.z., pretože ako už súd uviedol: podľa ustanovenia § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona (1.7.2004), sa spravuje doterajšími predpismi t.j. zákonom č. 58/1969 Zb. v znení neskorších predpisov.

Spomínaný spor medzi účastníkmi vyvoláva otázka, či rozhodnutím o väzbe sa myslí iba uznesenie o vzatí do väzby zo dňa 21.2.2004, kedy by sa na nárok žalobcu vzťahoval zákon č. 58/1969 Zb., alebo rozhodnutím o väzbe je aj rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 3.8.2004 a následné rozhodnutie o predĺžení väzby zo dňa 9.8.2004, na ktoré by sa už vzťahoval zákon č. 514/2003 Z.z.

Pre výklad pojmu rozhodnutie o väzbe si súd poukázal na ustanovenie § 72 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestného poriadku, podľa ktorého rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o
a) vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby; za rozhodnutie o nevzatí do väzby sa považuje aj rozhodnutie o ponechaní obvineného na slobode pri nahradení väzby,
b) prepustení z väzby a o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby; za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby,
c) zmene dôvodov väzby obvineného,
d) návrhu na predĺženie lehoty väzby obvineného,
e) ponechaní obvineného vo väzbe, alebo predĺžení celkovej lehoty väzby v trestnom konaní,
f) prepustení zatknutého obvineného na slobodu; za takéto rozhodnutie sa považuje aj rozhodnutie o ponechaní obvineného na slobode pri nahradení väzby, a to aj napriek tomu, že uvedený zákon v čase rozhodovania o väzbe navrhovateľa nebol ešte účinný.

Ale nakoľko Trestný poriadok, účinný do 1.1.2006 legálnu definíciu pojmu rozhodnutie o väzbe neobsahoval, súd pri svojom výklade o obsahu pojmu rozhodnutie o väzbe vychádzal práve z citovaného ustanovenia. Súd v prípade pojmu rozhodnutie o väzbe zastával názor, že týmto rozhodnutím je v prejednávanom prípade nielen rozhodnutie o vzatí do väzby zo dňa 21.2.2004 ale aj rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 3.8.2004 a následné rozhodnutie o predĺžení väzby zo dňa 9.8.2004. Práve tomuto výkladu zodpovedá použitie pojmu rozhodnutie o väzbe v zákonoch o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu, pretože ak by mal zákonodarca na mysli iba rozhodnutie o vzatí do väzby, použil by tento pojem. Preto súd prisvedčil tvrdeniu žalobcu o tom, že

rozhodnutie o väzbe nie je iba jeho rozhodnutím o vzatí do väzby, ale aj následné rozhodnutia, ktorými sa väzba predlžovala alebo ktorými sa menil dôvod väzby a podobne. Uvedený výklad je zhodný s právnym názorom, ktorý zaujal Krajského súdu v O. v rozsudku č.k. 4Co/259/2013-157 zo dňa 20.11.2014, ktorým bol potvrdený rozsudok tunajšieho súdu z 15.4.2013 vo veci 22C/96/2011-119. Súd vzal do úvahy skutočnosť, že rozhodnutie o vzatí do väzby bolo vydané dňa 21.2.2004 a že na väzbu založenú týmto rozhodnutím sa vzťahuje zákon č. 58/1969 Zb. Z hľadiska uplatnenia nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe je potrebné na väzbu, trvajúcu od 20.2.2004 do 2.8.2004 aplikovať zákon č. 58/1969 Zb. a na väzbu, trvajúcu od 3.8.2004 do 7.1.2005 je potrebné aplikovať zákon č. 514/2003 Z.z., a to aj z toho dôvodu, že trestný súd pri rozhodovaní či už o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby alebo rozhodovaní o žiadosti prokurátora o predĺžení lehoty väzby musí nanovo skúmať všetky skutočnosti, ktoré boli relevantné aj pri rozhodovaní o samotnom vzatí obvineného do väzby.

2a) - škoda spôsobená rozhodnutím o vzatí obvineného do väzby zo dňa 21.2.2004

Súd na škodu spôsobenú rozhodnutím o vzatí obvineného do väzby zo dňa 21.2.2004 aplikoval zákon č. 58/1969 Zb., nakoľko toto rozhodnutie bolo vydané ešte pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z. t.j. pred dňom 1.7.2004. Žalovaný v rámci konania vzniesol námietku premlčania na nároky žalobcu uplatnené z dôvodu rozhodnutia o väzbe, preto sa súd najprv zaoberal skutočnosťou, či je námietka premlčania dôvodná.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom právo na náhradu škody nemá ten,
a) kto si väzbu zavinil sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia,
b) kto bol spod obžaloby oslobodený alebo proti komu bolo trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný alebo že mu bola udelená milosť alebo že trestný čin bol amnestovaný.

Podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy (zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe alebo treste) sa premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie zastavené.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že na základe uznesenia Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 4.X1.2008, č. P./1 Gv XXX/XX-XX, bolo trestné stíhanie voči žalobcovi ako obvinenému podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zastavené, pretože bolo nepochybné, že sa nestali skutky, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie. Predmetné rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 12.11.2008 a právoplatnosť nadobudlo až dňa 8.12.2008. Práve od tohto dátumu plynula navrhovateľovi premlčacia lehota v dĺžke 1 roka, v rámci ktorej si mal uplatniť svoj nárok na náhradu škody. Žalobca podal na Ministerstvo spravodlivosti SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody dňa 30.12.2008 a nároku sa čiastočne rozhodlo dňa 18.5.2010. Žaloba bola podaná na súde po uplynutí premlčacej doby dňa 2.11.2011 (8.12.2008 + 6 mesiacov po ktoré lehota neplynie z dôvodu predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, teda od 8.6.2009 + 1 rok, premlčacia doba uplynula 8.6.2010) a preto súd v tejto časti vyhodnotil námietku premlčania, vznesenú zo strany žalovaného, vo vzťahu k väzbe trvajúcej od 21.2.2004 do 2.8.2004 za dôvodnú z tohto dôvodu návrh žalobcu v tejto časti zamietol.

2b) - škoda spôsobená rozhodnutím o zamietnutí žiadosti obvineného o prepustenie z väzby zo dňa 3.8.2004 a rozhodnutím o predĺžení lehoty väzby zo dňa 9.8.2004

Na túto škodu, spôsobenú rozhodnutím o zamietnutí žiadosti obvineného o prepustenie z väzby zo dňa 3.8.2004 a rozhodnutím o predĺžení lehoty väzby zo dňa 9.8.2004 súd aplikoval zákon č. 514/2003 Z.z., nakoľko tieto rozhodnutia boli vydané po 1.7.2004. Súd podľa tohto zákona posudzoval aj nárok na náhradu škody za väzbu trvajúcu od 3.8.2004 do 7.1.2005. Žalovaný v rámci konania vzniesol námietku premlčania na nároky žalobcu uplatnené z dôvodu rozhodnutia o väzbe, preto sa súd najprv zaoberal skutočnosťou, či nárok žalobcu je premlčaný alebo nie.

Podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak
a) bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie,
b) bol oslobodený spod obžaloby alebo
c) vec bola postúpená inému orgánu.

Podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov právo na náhradu škody nevznikne
a) ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama,
b) pri zahladení odsúdenia alebo odpustení alebo zmiernení trestu udelením individuálnej milosti alebo amnestie prezidentom republiky,
c) ak súhlas daný poškodeným alebo príslušným štátnym orgánom, ktorý bol potrebný na začatie trestného stíhania alebo pokračovanie v ňom, bol vzatý späť, hoci sa tento súhlas podľa osobitného predpisu vyžaduje,
d) ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania z dôvodu, že je trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, celkom bez významu popri treste, ktorý pre iný čin bol obvinenému už uložený alebo ktorý ho podľa očakávania postihne, alebo že o skutku obvineného bolo už rozhodnuté iným orgánom disciplinárne, kárne alebo cudzozemským súdom alebo cudzozemským úradom a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce,
e) ak došlo k podmienečnému zastaveniu trestného stíhania podľa osobitného predpisu
f) ak bol schválený zmier podľa osobitného predpisu,
g) ak bola osoba spod obžaloby oslobodená alebo trestné stíhanie zastavené, pretože nie je trestne zodpovedná, alebo ak po právoplatnosti rozhodnutia zanikla trestnosť činu alebo medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným v zákone, alebo amnestia prezidenta republiky nedovoľuje trestné stíhanie, čin prestal byť zmenou zákona trestným činom alebo miernejší trest bol uložený preto, že na trestný čin zákon ustanovil miernejší trest,
h) ak ide o väzbu nariadenú v konaní o vydaní do cudziny; to neplatí, ak škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánov Slovenskej republiky, alebo
i) ak škoda bola spôsobená rozhodnutím cudzieho orgánu uznaného alebo prevzatého na výkon na území Slovenskej republiky.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

Podľa § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods.1,2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 100 ods.2 veta prvá Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

Podľa § 517 ods.1 veta prvá, ods.2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 nar. vlády č. 87/1995 Zb. v znení nesk. predpisov výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

V zmysle citovaných ustanovení premlčacia doba v prípade zodpovednosti štátu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe je 3-ročná a plynie odo dňa, kedy sa poškodený o škode dozvedel, pričom neplynie odo dňa podania žiadosti o predbežné prerokovanie až do skončenia tohto prerokovania (v prejednávanom prípade od 30.12.2008 do 18.5.2010, s možnosťou jej započtu maximálne po dobu 6 mesiacov, teda od 30.12.2008 do 30.6.2009). Dňom, kedy sa poškodený o škode dozvedel predstavuje deň doručenia uznesenia o zastavení trestného stíhania teda 12.11.2008. V tomto prípade 3-ročná premlčacia doba pre uplatnenie nároku na náhradu škody za väzbu trvajúcu od 3.8.2004 do 7.1.2005 do dňa podania žaloby (2.11.2011) neuplynula (12.11.2008 + 3 roky = 12.11.2011), preto námietku premlčania zo strany žalovaného považuje za nedôvodnú. Súd následne pristúpil ku skúmaniu opodstatnenosti vzneseného nároku žalobcu na náhradu škody.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, účinného do 31.12.2012 výška nemajetkovej ujmy spôsobenej

rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody.

Navrhovateľ si z dôvodu väzby v trestnom konaní uplatnil tieto nároky:
a) nárok na náhradu trov nutnej obhajoby
b) nárok na náhradu straty na zárobku
c) nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

Prvým predpokladom pre vyvodenie zodpovednosti štátu je v prípade rozhodnutia o väzbe skutočnosť, že trestné stíhanie bolo voči žalobcovi zastavené, alebo že bol žalobca spod obžaloby oslobodený alebo že vec bola postúpená inému orgánu. V prejednávanom prípade bola preukázaná skutočnosť podľa § 8 ods. 5 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z., že trestné stíhanie voči žalobcovi bolo zastavené z dôvodu, že sa nestali skutky, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie. Súd v zmysle ods. 6 § 8 citovaného zákona skúmal, či neexistuje skutočnosť, pre ktorú by žalobcovi právo na náhradu škody nevzniklo, avšak takúto skutočnosť nezistil.

Ďalším predpokladom pre zodpovednosť štátu je existencia škody a príčinnej súvislosti. V zmysle judikatúry škodou sa myslí ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného (spočíva v zmenšení jeho majetkového stavu) a je objektívne vyjadrená všeobecným ekvivalentom t.j. peniazmi, a je teda napraviteľná poskytnutím majetkového plnenia. Ušlým ziskom je v podstate ušlý majetkový prospech a spočíva v nezväčšení sa majetku poškodeného, ktoré by bolo možné, ak by nenastala škodová udalosť, dôvodne očakávať s ohľadom na pravidelný priebeh vecí. (stanovisko Najvyššieho súdu ČSSR Cpj 87/1970). O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda vznikla následkom nezákonného rozhodnutia, t.j. vtedy, ak nezákonné rozhodnutie a škoda boli vo vzájomnom pomere príčiny a následku a ak bolo preukázané, že ak by nebolo nezákonného rozhodnutia, ku škode by nebolo bývalo došlo. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že pri normálnom behu vecí, teda keby nedošlo k vzneseniu obvinenia dňa 20.2.2004 a následnému vzatiu žalobcu do väzby, žalobca by naďalej pracoval na pôvodnej pracovnej pozícii a poberal by plat colníka vo výške cca 11.610,-Sk mes.. Z obsahu dôvodov prepustenia žalobcu zo služobného pomeru rozhodnutím riaditeľa Colného úradu Trenčín č.j. 1788-613-4/2004 zo dňa 8.3.2004 vyplýva, že žalobca bol prepustený výlučne z dôvodov, spočívajúcich v začatí trestného stíhania: „ Menovaný colník svojím konaním v aktívnej činnosti v súvislosti s podozrením z páchania trestnej činnosti, narušil vážnosť colnej správy a ohrozil dôveru k colnej správe, čím konal v rozpore zo základnými povinnosťami....atď. “ Z týchto dôvodov mal súd za to, že nárok na náhradu škody spočívajúci v ujme v strate na zárobku počas väzby je daný, pretože o zamestnanie žalobca prišiel v dôsledku podozrenia z aktívnej účasti na páchaní konkrétneho druhu trestnej činnosti, ktoré mu nebolo preukázané a v prípade, ak došlo k následnému zastaveniu trestného stíhania z dôvodov, že skutky, pre ktoré sa trestné konanie viedlo sa nestali, súd na rozhodnutia, ktoré predchádzali prepusteniu žalobcu zo služobného pomeru hľadel ako na rozporné so zákonom.

Čo sa týka nároku na náhradu straty na zárobku z tohto titulu si žalobca uplatnil náhradu škody za obdobie od 20.4.2004 do 7.1.2005 vo výške 145.692,- Sk t.j. 4.836,08,- €.

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov ak nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone osobitným predpisom. Týmto predpisom je v zmysle poznámok pod čiarou Občiansky zákonník.

Podľa § 447 ods. 2 Občianskeho zákonníka náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, pričom podľa § 25 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov strata na zárobku sa uhrádza, aj keď nebola spôsobená škoda na zdraví. Ustanovenie § 447 ods. 2 osobitného predpisu sa vzťahuje na tieto prípady primerane.

Podľa § 89 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30, 4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80 % denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100.

Podľa § 138 ods. 1 písm.a/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (účinného v čase vzniku škody) vymeriavací základ zamestnanca je príjem zamestnanca za vykonanú prácu, ktorý podlieha dani z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu.

Podľa § 138 ods.2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení do vymeriavacieho základu zamestnanca sa nezahŕňa odstupné, odchodné, cestovné náhrady, výnosy z kapitálových podielov (akcií) alebo obligácií, náhrada za pracovnú pohotovosť, náhrada za služobnú pohotovosť, náhrada za pohotovosť, príplatok za pohotovosť, príspevky zo sociálneho fondu, príspevky na doplnkové dôchodkové poistenie do výšky 3% hrubých ročných príjmov zamestnanca, ktoré platí zamestnávateľ za zamestnanca podľa osobitného predpisu, 76) príjem zamestnanca v súvislosti s používaním motorového vozidla na služobné účely a súkromné účely, odmeny podľa osobitných predpisov v oblasti priemyselných práv, odmeny vyplácané pri pracovných jubileách a životných jubileách, odmeny pri odchode do starobného dôchodku a plnenia poskytované zamestnávateľom zamestnancovi zo zisku po zdanení, plnenia poskytnuté zamestnávateľom po skončení pracovného pomeru, služobného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru a náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca.

Podľa § 96 ods.1-3 O.s.p. navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní. Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie.

Vzhľadom na citované ustanovenia súd postupoval primerane a za denný vymeriavací základ pre určenie výšky úrazovej renty u žalobcu použil jeho príjem u posledného zamestnávateľa pred vznikom škody v rozhodnom období, ktorým bol kalendárny rok 2003, bez náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti (§ 138 ods.2 zák.č. 461/2003 Z.z.) príjmu teda použil 1/365-inu sumy 137.708,- Sk t.j. 4.571,07€/365 = 12,52 €, a preto sumu úrazovej renty za 1 deň určil 80% z 12,52 € = 10,02 €. Nakoľko väzba trvala od 3.8.2004 do 07.01.2005 t.j. 158 dní, výšku straty na zárobku určil sumou 1.583,16€. Žalobca si uplatnil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania z ušlej mzdy vo výške 9,5% ročne od 1.1.2009 (uplatnených odo dňa nasledujúceho po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody) do zaplatenia. Súd priznal nárok na úrok z omeškania v zákonnej výške 9% ročne zo sumy 1.583,16€ odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému (dňa 10.1.2012) , teda od 11.1.2012 do zaplatenia podľa ust. § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. (sadzba ECB ku dňu omeškania bola 1%). Súd dospel k záveru, že žalovaný sa nemohol dostať do omeškania dňom nasledujúcim po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, preto že na jej vybavenie, získanie podkladov a overenie rozhodujúcich skutočností a prípadne uspokojenie nároku má žalovaný zákonnú lehotu 6 mesiacov. Až po jej uplynutí, pokiaľ žalovaný preukázaný nárok na náhradu škody neuspokojí, je možné domáhať sa náhrady škody žalobou na súde. Za výzvu na plnenie je možné považovať aj doručenie žaloby. Z vyjadrenia žalovaného v liste zo dňa 18.2.2010 č.j. 22319/09-532/5, ktorým žalovaný odpovedal na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalobcovi nepochybne vyplýva, že nárok žalobcu na strate na zárobku počas väzby uznával za opodstatnený, a bol by ho zrejme aj zaplatil, ak by mu žalobca predložil doklady o jeho čistom príjme, čo žalobca neurobil. Z týchto dôvodov nemožno žalovanému pričítať zavinené omeškania s týmto plnením od 1.1.2009. Preto súd vo zvyšnej časti návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol.

Čo sa týka nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, v konaní je zrejmé, že žalobca svoj nárok od začiatku uplatňoval ako nárok uplatnený v zmysle ust. § 11 až 13 Občianskeho zákonníka, teda ako nárok na ochranu osobnosti. Občiansky zákonník § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Z ustanovenia § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že podmienkou práva subjektu ochrany osobnostných práv na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je taký zásah do jeho práv, ktorý v značnej miere (nielen v bežnej miere) znižuje jeho dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti. Prípustnosť peňažnej satisfakcie je teda opodstatnená všade tam, kde je osobnostná ujma spojená s osobitne citeľným znížením postavenia fyzickej osoby v spoločenských kruhoch, v ktorých sa pohybuje a kde zmenšenie a vyváženie nemajetkovej ujmy nemožno napraviť inak ako cestou primeraného finančného zadosťučinenia vo forme peňažného plnenia. Predpokladom

vzniku tohto práva je preukázanie, že zásah do osobnostných práv mal skutočne za následok zníženie dôstojnosti a vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti v značnej miere.

Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak existencia neoprávneného zásahu a to, že zásah je objektívne spôsobilý privodiť ujmu, na chránených osobnostných právach. Účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov a poskytnúť primerané finančné zadosťučinenie je vždy tá fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila konania, neoprávnene zasahujúceho do chránených osobnostných práv (je pôvodcom alebo subjektom zásahu). Žalobca počas konania tvrdil, že zásahom do jeho osobnostných práv došlo postupom (rozhodnutiami) orgánov činných v trestnom konaní (jeho obvinením, vykonaním domovej prehliadky, vzatím do väzby, obmedzovaním osobnej slobody) a tiež informovaním verejnosti (médií a televízie) o priebehu trestného konania. Žalovaný ale tieto rozhodnutia nevydal, vytýkaného konania sa nedopustil (žalobcu nezadržal , nevykoval domovú prehliadku, nevzal ho do väzby a verejnosť o trestnom stíhaní a jeho priebehu neinformoval) preto z hľadiska uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nemôže byť považovaný za subjekt zásahu. Žaloba teda v časti, v ktorej sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 Občianskeho zákonníka bola zamietnutá, lebo nesmerovala voči pasívne legitimovanej osobe. Z hľadiska určenia subjektu zásahu do osobnostných práv nemožno štát (Slovenskú republiku) ani ústredný orgán štátnej správy (Ministerstvo spravodlivosti SR) stotožňovať s odlišnými subjektami (policajnými orgánmi, prokuratúrou, súdmi, médiami a pod.) so samostatnou právnou subjektivitou a nesú vlastnú zodpovednosť za prípadné zásahy do osobnostných práv fyzických osôb. Súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo išlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, i keď sa tieto zásahy zdanlivo javili ako odporujúce objektívnemu právu; pretože v danom prípade boli dané okolnosti vylučujúce protiprávnosť. O neoprávnený zásah do práv fyzickej osoby nejde napr. vtedy, keď zasahujúcim je orgán štátu pri plnení jeho úloh, vyplývajúcich zo zákona. Dochádza tu ku stretu dvoch záujmov, pri ktorom sa individuálny záujem fyzickej osoby, do osobnosti ktorej sa zasahuje, dostáva do kolízie s vyšším (verejným záujmom) , ktorému sa priznáva prednosť. V dôsledku toho nejde (podľa názoru NS SR sp.zn. 3Cdo/201/2007 zo dňa 30.7.2008) o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, ak je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby (§ 11 Občianskeho zákonníka) a sú vykonávané v medziach zákona. Na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe alebo k jej prepusteniu z väzby alebo aj k oslobodeniu spod obžaloby.

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy, vyplývajúce z porušenia práva na ochranu osobnosti je majetkové právo, ktoré podlieha premlčaniu (§ 100 ods.2 Občianskeho zákonníka). Účelom premlčania je pobádať poškodeného, aby pod sankciou premlčania uplatnil svoje právo v stanovených lehotách na príslušných orgánoch a aby tak donekonečna neodďaľoval požiadavku splnenia od povinného subjektu. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch a to aj za cenu straty vynútiteľnosti práva. Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnu vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou a jej použitie má za následok zánik nároku a jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno súdnym rozhodnutím priznať.

Premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku porušenia práva na ochranu osobnosti je 3-ročná a plynie od vtedy, ako sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Začiatok plynutia všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka je viazaný na okamih, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba teda začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V danom prípade považoval žalobca za neoprávnený zásah do osobnostných práv začatie trestného stíhania dňa 20.02.2004, následného rozhodnutia o vzatí do väzby dňa 21.02.2004 a vykonania domovej prehliadky. Dňom nasledujúcim po uplynutí týchto udalostí žalobcovi začala plynúť 3-ročná premlčania doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a lehota uplynula dňa 21.02.2007 u prvého nároku a dňa 22.02.2007 u druhého nároku. Žaloba bola podaná na súd dňa 02.11.2011, teda po uplynutí zákonom stanovenej 3-ročnej premlčacej doby. Žalovaný sa premlčania dovolal aj z týchto dôvodov súd žalobu v časti náhrady nemajetkovej ujmy zamietol.

Súd v dôsledku späťvzatia žaloby v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 28.556,73€ žalobcom a za súhlasu žalovaného, konanie v tejto časti zastavil.

Podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Podľa § 146 ods.2 veta prvá O.s.p. ak niektorý z účastníkov konania zavinil, že sa konanie muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. V konaní úspešnejším účastníkom bol žalovaný (žaloba sa zamietla v časti o náhradu nemajetkovej ujmy v celosti, čiastočne v časti o ušlú mzdu a úroky a zastavila sa pre čiastočné späťvzatie, čo sa posudzuje ako procesný neúspech). Žalovaný si uplatnil ku dňu vyhlásenia rozsudku celkový nárok spolu s úrokmi vo výške 57.979,06€ a súd mu priznal 2.156,74€ (istina+ úrok z omeškania), teda v 96% mal žalovaný úspech v 4% neúspech, pomer úspechu a neúspechu je 92% (96-4) a v takejto výške 92% súd priznal žalovanému náhradu trov konania.

Žalovaný si trovy konania vyčíslil podaním zo dňa 21.10.2015. V rámci uplatnených trov si vyčíslil náhradu nákladov na dopravu za účasť na pojednávaním dňa 19.3.2012, 14.9.2015 a 12.10.2015. Žalovaný si uplatnil cestovné na pojednávania 19.3.2012, 14.9.2015 a 12.10.2015 služobným motorovým vozidlom (27,44 €, 20,86 € a 20,67 €) spolu 68,97€.

Podľa § 72 ods. 1 vyhl.č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy k hotovým výdavkom osoby zúčastnenej na konaní patria účelne vynaložené náklady, najmä cestovné, stravné a preukázané výdavky na ubytovanie.

Podľa § 73 ods. 1 vyhl.č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy nárok na cestovné má osoba zúčastnená na konaní, ktorá nemá trvalý alebo prechodný pobyt alebo nepracuje v mieste, kde sa konanie uskutočňuje, alebo je predvolaná z miesta, kde sa dočasne zdržuje.

Podľa § 73 ods. 2 vyhl.č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy osobe zúčastnenej na konaní sa hradia skutočné, účelné a hospodárne vynaložené výdavky cestovného verejným hromadným dopravným prostriedkom. Ak použila osoba zúčastnená na konaní vlastné motorové vozidlo, hradí sa jej cestovné ako pri ceste hromadným dopravným prostriedkom okrem prípadov podľa § 74.

Podľa § 73 ods. 3 vyhl.č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy nárok na cestovné má aj osoba zúčastnená na konaní, ktorá býva alebo pracuje v mieste, kde sa konanie uskutočňuje, ak použila miestny verejný hromadný dopravný prostriedok.

Vzhľadom na citované ustanovenia súd priznal odporcovi cestovné ako pri ceste hromadným dopravným prostriedkom (vlakom), ktorého výšku ustálil na 6,22€ za 1 cestu na. Žalovaný sa zúčastnil nasledujúcich pojednávaní: 19.3.2012, 14.9.2015 a 12.10.2015 a preto žalovanému vznikol nárok na cestovné vo výške 6 x po 6,22€ t.j. vo výške 37,32 €, z toho 92% predstavuje sumu 34,33€, ktorú bude žalobca povinný zaplatiť žalovanému.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd Trenčín prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

Podľa ust. § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:
a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Podľa ust. § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť stanovená týmto rozhodnutím splnená dobrovoľne, možno podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).